

12.4. Řešení úkolů – sam. práce

V češtině je prefixace jedním z nejrozšířenějších způsobů tvoření nových sloves. Podívám-li se na slovesné prefixy, zjistíme, že v naprosté většině případů jsou „krátké“, zatímco u jmen (substantiv i adjektiv) tomu tak není.

Například:

na-brat ALE ná-bor

za-brat ALE zá-bor

při-jmout ALE při-jem

u-jmout ALE ú-jma

vy-brat ALE vý-bor

po-hnat ALE pů-hon

do-vést ALE dů-vod

pro-vést ALE prů-vod

Přesto existují i případy, kdy se i u sloves můžeme setkat s délkou v prefixu.

1. Popiš postup, jak vyhledat v korpusu (SYN2010) data pro výzkum uvedeného jevu (tj. lemmata sloves, která začínají na řetězce shodné s dlouhými prefixy).
2. Pozorujte data a pokuste se je interpretovat.

19.4. Jak se z korpusu dozvědět něco o hláskových alternacích ?

K samohláskovým alternacím dochází u některých substantiv skloňovaných podle vzoru *žena*, a to a) obligatorně v gen. pl. a b) fakultativně v některých dalších pádech.

Např.:

tráva – trav

síla – sil

míra – měř

houba – hub

1. Popiš postup, jímž lze z korpusu SYN2010 získat kandidáty (feminina skloňovaná podle vzoru *žena*) na substantiva, která takovou alternaci mohou mít.
2. Vyber z nich slova (nejméně 3 ke každé alternaci), o nichž víš, že takovou alternaci mají. V případě nejistoty ověř svůj jazykový cit ve výkladovém slovníku (např. SSČ).
3. Sleduj v korpusu všechny tvary vybraných lemmat a uveď, u kterých tvarů se fakultativně vyskytuje stejná alternace jako v genitivu plurálu.

26.4. Řešení úkolů – sam. práce

Tvar indikativu minulého času aktiva 1. osoby singuláru je složený slovesný tvar. Jak je možné vyhledat výskyty tohoto tvaru (pokud možno všechny) v korpusu.

Popiš pracovní postup a jeho výsledky. Použij korpus SYN2000.

Popiš pracovní postup a jeho výsledky. Použij korpus SYN2010.

V čem je rozdíl mezi oběma korpusy ?

3.5. Řešení úkolů – sam. práce

Vyhledejte v korpusu všechny výskyty adjektiva *vroucí*. Pozoruj je a popiš významy, které toto adjektivum může mít (alespoň dva).

Navrhní postup, jak vybrat pouze ty konkordanční řádky, na nichž má adjektivum jeden nebo druhý význam.

10.5. Odevzdání vypracovaných úkolů